

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

5 de Curatore mente captorum, & furiosorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

re licuit: ceteris recte gestis, raris & probatis, l. non omnia. & l. quod si minor, §. non semper. de minor. 2. §. an. in P.

- 3. Subuenitur t̄ autem eis læsis ex duplici capite, vel propter legum ignorantiam ciuiliū, & propter imprudentiam ætatis. Non autem si quid aduersus leges naturæ commiserint, vel deliquerint, tunc enim negatur illis ætatis beneficium, l. etiam, de minor. in P. l. pen. de integ. restit. ¶ Observanda t̄ itaque erunt in restitutione minorum hæc, & alia quæ in epitomen redigo. Primum, vt læsus sit minor grauius: nam ob modicum damnum, ad restitutionem non recurritur, l. scio, de restit. in integ. §. in P. 2. ¶ Nō t̄ restituatur minor in delictis nisi quatenus leuanda est pœna, ne iuxta maiorum pœnam puniatur, l. auxilium, de minor. c. 1. & 2. de delict. pueror. aut nisi delictum sit quod ex culpa procedat, l. si aduers. delict. C. 3. ¶ Minores t̄ errantes nō fallentes restituuntur, l. 2. si minor se maio. dix. C. 4. ¶ Minores t̄ restituuntur, si ex inconsulta sua facilitate lædantur: non si casu, qui & prouidentibus contingere potuit, l. verum, §. sciendum, de minor. 25. an. Nam is minor qui iure communi vitur, non videtur circumscriptus, l. si. de integ. restit. maio. 25. an. C. 5. ¶ Circumscriptis t̄ minoribus dolo alterius non datur restitutio, l. si. C. de restit. in integ. quia expediri habent actionem de dolo: & proinde hoc remedium extraordinarium & subsidiarium cessat, l. in causis. 2. de minorib. 25. an. Vnde aliud 6. axioma colligendum, Non dari restitutionem in integrum, quando sibi uenit alioquo alio remedio ordinario minoribus potest, d. l. an. causa. & l. fancimus, in quib. cau. in integ. restit. non est necess. tit. si aduers. se iur. cap.
- 9. Minor non t̄ petit restitutionem in integrum contra patrem, aut patronos, l. 2. qui & aduers. quos. C. 8. ¶ Non t̄ auditur minor restitutionem petens, si contrahendo restitutionem ciuitauit solemnium iuramento, auct. sacramenta. si aduers. vendit. C. 9.
- 11. Nec t̄ si impetrauerit ante gestum veniam ætatis, leg. 2. de his qui ven. ætat. impetr. C. ¶ Vel 10. t̄ si eadem de re ante restitutionem postulauerit: quia restitutio in integrum reperi non potest, l. 4. C. si sepi. in integ. restit. fuerit postula. C. 11. ¶ Quando t̄ minor in integrum restitui desiderat, debet & ipse quæ ex negotio accepit omnia restituere, tit. de repudiatio. C. 12. ¶ Non t̄ potest postulare restitutionem in integrum negotii in minori ætate gestis, qui ad maiorem ætatem ueniens ratum illud habuerit, l. si mai. fact. aliena. rat. hab. Sunt & plures congestæ causæ ab Oldendorpio in tractatu de iure singulari, cur aliquando minores 25. annis non restituantur.
- 15. Porro t̄ quam late pateat restitutionis significatio, & an omnes magistratus possint restituere, idem Oldendorpius in sexta classe, cum quo videndus Zasius, & Azo in summa, titul. ex quib. caus. maio. in integ. restit. auunt. ¶ Etenim t̄ non minorum tantum 25. anni restitutio est, quorum tutelam prator accipit ob ætatem, cuius consilium fragile, & mutorum insidiis expositum l. 1. de minorib. 25. an. in P. nam hoc rarum est ante hanc ætatem lapere:

S. illicet ingenium, & rerum prudentia uelox.

Ante pilos uenit, dicenda tuendaq. calles, Persius Saty. 4.

Sed etiam prator lapsos & circumscriptos restituere alios, & eis opem ferebat, l. 1. de restit. in integ. in P. siue metu, l. 1. de eo quod met. cau. siue calliditate, l. 1. de dol. malo, in P. siue absentia iusta & necessaria reipub. l. absentia, de reg. iur. l. 1. ex quibus cau. maio. in P. l. Pannonius Anius, de acq. hered. in P. l. quia absente, C. de procur. l. cum quidam, de acquir. hered. in P. tit. ex quibus cau. maio. C. & l. si quid, de restit. in integ. siue dolo malo, l. item, ex quibus cau. maio. l. ignorare, C. de restit. in integ. uolentes, qui non sua uoluntatis causa absint, l. reipublice causa, ex quibus cau. maio. P. l. quæ libera legatione, de legat. in P. l. non uero, ex quibus cau. maio. in P. siue per itatus mutationem, l. 2. de restit. in integ. P. l. perinet, de capi. m. nu. in P. aut iustum errorem incidissent in captione. Quando autem & istis denegetur restitutio in integrum, consule Oldendorpius in o. p. sculo de iure & equitate. ¶ In t̄ Gallia minores & alii læsi, restitutionis petunt codicillos ab officina æquitatis seu cancellaria principis, quibus mandatur iudicibus regis tantum non aliis, Boer. q. 247. num. 16. vt si iusta & uera causa uideatur, restitutio fiat, & rescindantur contractus, vel nulli declarentur, Imbert. libr. 7. Institut. forens. Adimiturque notio harum restitutionum iudicibus minoribus & clientelariis dominorum locorum, item & ecclesiasticis, nisi agatur de latione permutationis beneficiorum, Pap. libr. 1. R. haps. ar. est. tit. 4. ar. 9. in qua adhuc si de possessione contendatur, recte seneschalus cognoscat.

De Curatore mente captorum & furiosorum. Cap. 5.

Lib. 27. Tit. 10. Lib. 5. C. tit. 70. §. furiosi, de curator. ap. Iustia.

- 1. Insanorum species uaria.
- 2. Phreneticorum distinctiones.
- 3. Insania genus triste paraphrenesis ex atra bili.
- 4. Mania & amentia quid, & unde. Mania & amentie differentia eod.
- 5. Lethargia quid.
- 6. Mania furoris differentia cum insaniam.
- 7. Sinitia quid.
- 8. Are bilis insanie species quomodo generentur. Phrenesis & lethargi cause, & locus generationis eod.
- 9. Fatuitatis & stultitie generatio & causa.
- 10. Melitides & Amphitides insignes stulti.
- 11. Corabus stultus stultus meretur.
- 12. Furorum & stultorum diuisio & gradus.
- 13. Insani Bacchantes Fanatici.
- 14. Furor alius continuus, alius cum interuallis.
- 15. Furoris interualla vel innumbrationes unde fiant.
- 16. Demens, seu mente capti, & furiosi differentia. Amentes sunt pueri, & ebrri, eod.
- 17. Furiosamentes cuiuscunque gradus sint, pupillis in gerendis negotiis comparati, pro absentibus habiti presentes, cæci ad negotia.
- 18. Siacis, Athamatis, & Agæus stultissimus furor, melancholicus, cæcus.
- 19. Fatui & stulti iudicio carent, ut imperiti.
- 20. Fatuus Abydi, quem penitebat sanum factum.
- 21. Thrasila mente captus mirifice stultitia sua delectatus potius quam sanitate.
- 22. Furiosus in agnatorum tutela iure 1. 2. tab.
- 23. Curator furiosi iuri debet eius corpus, patrimonium, & salutem.
- 24. Furioso fere in omnibus exemplo pupilli prospectum est, in substitutione, bonis, persona, &c.
- 25. Furioso non datur curator, nisi causa cognita, num. uere furiosus.
- 26. Furorem & insaniam simularunt Vlysses, David, Solon, Brutus.
- 27. Furioso pater, & filius patri esse curator potest, & de aliis personis, que esse curatores furiosi, uel ei petere possunt.
- 28. Curator furioso filio restamento dari potest a patre, qui non satis dat, uerat tamen, & inuentarium facit.
- 29. Curatores a quibus magistratibus dantur furiosis.
- 30. Curator furiose uxori non datur maritus.
- 31. Furiosum curans extraneus, monitis proximis, & negligentibus eius successor sit.
- 32. Mutis curatores dantur.
- 33. Cura furiosi finitur, cessante furore.
- 34. Furoris diuini breuis annotatio, & diuisio ethnicorum.
- 35. Curator furiosi conuenitur negotiorum gestorum actione, non tutelæ.

Insani t̄ & amentes suis rebus uix superesse, saltem non semper possunt: ii autem in multiplici differentia sunt, de quibus uide Celsum, lib. 3. c. 18. ¶ Phrenetici t̄ quippe quidam sunt, qui in dementia esse incipiunt, & ægri, quodammodo adhuc sapiunt: tamen & uanis imaginibus infestantur. Quidam perfecte phrenetici, quibus mens illis imaginibus addita est, Horumque aliqui hilares, alii tristes sunt, alii facilius continentur, & uerbis tantum desipiunt, alii conlugunt, & uolenter quædam manu faciunt, hosque furor urget. Cauisatur phrenesis, ex apostemate calido in quibusdam exultente pelliculis cerebri.

Aliud t̄ genus insanie, quod in tristitia consistit, quam uideatur atra bili contrahere: aliqui dicunt, paraphrenesin, cuius causa est in apostemate existente in stomacho, vel in matrice mulieris, quibus purgatis desinere potest.

Tertium t̄ genus insanie eorum qui mente constant, sed imaginibus falluntur, & eorum qui mente desipiunt quoq; cum imaginibus falsis. Mania uel Amentia, læsio interioris partis cerebri est, quæ privat imaginationem. Ceterum amentia interiorem partem cerebri lædit: mania autem mediam cellulam offendit, priuatq; rationem, sicut amentia imaginationem. ¶ His t̄ addi potest lethargia, quæ est apostema in posteriore parte capitis generatum, quod inducit omnium obliuionem, Vitalis de Ferro, lib. de confertu bone ual. c. 69. sed & latius Hippoc. lib. de furo. quem tamē negat Galenus Hippocratis esse. Multa de his Arist. lib. prebl. sect. 3. o.

- 6 ¶ Latini furorem maniam dicere videntur, diuturniore mentis alienationem, eumque sic furorem ab infania distinguit Cicero 3. Tuscul. Infaniam, inquit, censuerunt inconstantiam ianitate vacantem, qua tamen in ueri possit officium, & uita communem cultum, atque uisum: furorem autem rati sunt meis ad omnia cecitatem. Quod cum maius esse uideatur quam infania, tamen eius modus est, ut furor in sapientem cadere possit, non infania. Infaniam 7 pro phrenesi accipit. ¶ Minor est istis nec ita nociva stultitia: 8 quae & uocatur inchoata imprudentia. *Atra bilis*, inquit Galenus de loc. affect. li. 3. c. 3. plura de symptom. cau. 2. li. ubi in ipso cerebri corpore abundat, eam infanie speciem, quam Graeci uocant melancholiam, inducit. Quemadmodum alter atra bilis succus, qui praesata flaua bile nascitur, ferina gignit deliramenta, modo cum febre, modo absq; illa, in cerebri corpore abundans. Atque ob hanc causam phrenetis nonnunquam est mitior, ubi a pallida bile ortum traxit: nonnunquam uehementior, ubi flaua bilis eam peperit. Quod & recte distinguit Hippocrates in fragm. libelli de infania, manauit. Et rursum Galenus ait lib. 4. de caus. p. uisum. & lib. 6. Aphor. aphor. 56. alibi, phrenetis gigni a bilioso humore, & in tenui meninge & septo transuersione. Lethargum autem a pituitoso humore & in cerebro. ¶ Stultitiam ¶ porro & obliuionem, affectus cerebri ex frigore ortos, tradit, quibus functio eius perit, Galen. libro, 2. de sym. pro. caus. Et de fatuo sic loquitur alibi, Idem lib. 3. de loc. affect. cap. 2. Rationem animae uim in cerebro, uirilem irascibilemque in corde: appetitiuam demig, in iecore sitam esse, nemini non persuasum existimo. Id quod uel ex uulgarium sermone discere licet. Fatuum siquidem animi carere cerebro, timido & pusillanimo corde esse. Titio autem fingunt cor erosum ab aquila. At uero quemadmodum, si ratio ledatur, saepe numero contingit ladi memoriam: sic si memoria uiuatur, ratio ipsa quod immo do labefactatur, ut pote a liouis utriusque noxa procedente ab eadem dispositione, qua ubi uehementius intenditur, simul cum memoria ratio quoq; omnino deperditur. Actalis quidem affectio stultitia uocatur. Et paulo post, intellectus amissio stultitia est. Idem, d. lib. 3. cap. 3. Vnde magna habita iniuria raka, id est, fatuum uocare, ut reus sit gehennae seu damnationis aeternae, qui hoc nomine proximum interpellat. Matth. 5. can. si. 35. dist. in. Furiosus, inquit Iustinianus, testamentum non faciunt, quia mente carent. Si item furiosus, quibus non est permissio fac. test. a. lib. 1. Instit. tit. 12. l. furiosum. 9. qui testam. fac. poss. C. l. 1. de iust. testam. in P. nec uelle creduntur, l. furiosus, 40. de reg. iur. Zeno omnes stultos insanire dicebat, neque enim prudentes esse, uerum & perquam infaniae omnia stultitiam gerere, neq; cum iis litigandum, Diog. Laert. in 7. in Zenon. Siquidem, ut ait Salomon, expedit magis ut fiat occurrere raptis fatibus, quam fatuo confidenti sibi in stultitia. Proverb. 17. 6. Eccles. 2. 2.
- 10 ¶ Fatui ¶ inter ridiculos habentur, furiosi inter nocentes: uelati in pro uerbo Suidas in illis uerbis explicat *κατα τρεψ Μανιδε*, stolidius Melitide. Scribit enim a comicis Melitidem, ut fatuum exagitarum, sicut & Amphitidem, quem tradunt magno labore, usque ad quinque numerare didicisse, & ultra progredi non potuisse: & sponfam suam attingere non fuisse ausum, ueritum ne a puella apud matrem acculareretur: ignorasseque Amphitidem, num ex utroque parente natus fuisset. ¶ Refert ¶ & de Cora bo, idem in Cora bo, eum ita stultum, ut fluctus metiretur.
- 11 ¶ Horum ¶ fatuorum, & stultorum tres gradus ego constituo: primum in illis, qui simpliciter fatui sunt, & temere prout in mentem uenit, de omnibus iudicant sine discretionem, & arrogantiam, Proverb. c. 12. & 13. c. ecclesiast. 21. ecclesiast. 10. cap. pen. de eo quod me. cau. Quod fatuus sine sale in solus, non prudens, uide Archid. in cap. legimus 93. dist. & in cap. Constantinopolitana, 22. dist. ubi a stulto, ueluti ab arrogante fatuo uideatur separare. Secundum, in illis, qui cum fatui sunt, tamen se sapientes arbitrantur: & horum infinitus est numerus, ut ait Salomon Ecclesiast. 1. Et uia stulti uelati est in oculis eius, Proverb. 12. & 26. Et uero et ne si oporteret curatores illis dare, pau. i forent qui curatoris munere fungi possint. Tertium constituo in illis, qui cum stulti sint, insigniter lateque ebibent ex flumine Cesto uerbis Siciliae, quod *αυρε* dicitur. Suid. in uer. Cesto, tamen alios stultos putant, seque solos sapientes, contra c. ne inuitaris, de constitut. minimam nec scintillam mentis habentes, nec se nec alios cognoscentes. Et cum nihil norint, omnia tamen superbe iudicant. Et dum uitant ita stulti uitia, in contraria currunt.
- 12 ¶ Insanabiles ¶ certe cum non sentiant morbum, nec erubescant ut priores. Sed ne diutius philopphemur, a diuerticulo ad Iurifconsultorum redeamus rationes. Vlpianus, Si uittium corpo-

ris usque ad animam penetrat, inquit, lib. 2. de ad. ed. lib. 21. P. tit. 1. forte si propter febre quidam loquantur aliena, uel per uicos more insanorum deridenda loquantur, uel adhiberi huiusmodi uendios ut morbosos & uittiosos posse. Idemque Vlpianus in l. 1. eo. ubi pulvere plus de his lymphaticis, qua ibi uide. fanaticos, qui circa fana bacchantur, inter furiosos annumerat: & eos qui responsa reddunt, quasi dementes iam si per luxuriam faciant, & tamen non tales haberi si desierint.

¶ Marcellus ¶ Iurifconsultus in l. diuus. 1. 4. de off. prof. lib. 1. P. 14 tit. 19. idem in l. si cum dotem, §. si maritus, sol. marim. P. furorem diuidit in eum qui habet continuam mentis alienationem, & in eum, qui habet dilucida interualla, quibus quis sensu sanior est. Vlpianus in furioso tantummodo uoluntatis reliquias, non uoluntatem dixit manere, Vlp. l. parte furioso. 8. de iis qui sunt sui uel alie. iur. lib. 1. P. tit. 7. Dubitarunt autem antiqui, num in iudiciis seu dilucidis interuallis haberet uoluntatem furiosus, donec Iustinianus habere sua constitutione declarauit, l. furiosum, 9. qui test. fac. poss. lib. 6. C. tit. 22. Quamuis hic caute negotiandum censeam. cum non omnis remissio furoris intensi tollat furorem, ut recte mihi uideatur exprimere Celsus Iurifconsf. dum ait in l. quod meo, 18. §. si furioso, de acquir. poss. lib. 41. P. tit. 2. Si furioso, quem sana mentis existimabas, eo forte quod in conspectu inumbrata quietis fuerit constitutus, rem tradideris, licet ille non fuerit ade: tus possessionem, tu possidere desinis: quamuis uerum sit a rabie eum quiescere, tamen a morbo non est liberatus, quamdiu somenta & causa morbi in eo perseverant. ¶ Quies ¶ autem inumbratur per pituitam, qua placatos reddit secundum Hippocratem lib. de furo. Atque furiosorum sic quidam atra bili per totum corpus diffusa agitantur, quibuldam autem certis spatiis recurrit. Vnde illi perpetua rabie & inquietis moribus diuexantur: isti interualla furoris habent, inducias & intermissionem.

¶ Iustinianus ¶ inter mente captum seu demente. & furiosum longam esse differentiam tradit: uerum tamen & quae de mente capto inducta sunt, id est, de stulto seu fatuo, eadem & in furioso statuenda. l. si furiosus parentes, 25. de nupt. C. lib. 5. tit. 4. l. tam dementi, 2. de episc. aud. li. 1. C. tit. 7. Infania, mentes uel dementes sunt & mente carent, quia in illis mens uagatur: quemadmodum & in pueris & ebriis, qui & amentes sunt, ut ait Aristoteles, problem. sectio. 3. o. q. 13. ¶ Ut ¶ nullum etiam negotium contrahere possint, nec per se soli, nec cum alio, l. in contrahendis, 5. de reg. iur. in P. & saepe custodia egent, l. Diuus, de offic. praesid. & pupillis comparati, quo ad ignorantiam & cognitionem negotiorum & requiritur auctoritatem tutoris uel curatoris, l. pupillus, l. si furiosus potest, de acq. hered. Imo & isti furiosi pro absentibus praesentes habentur, l. si unus, §. filiofa. de iur. in P. Quia, ut ait Cicero 3. Tusculan. furor, est mentis ad omnia cecitas. Itaque ¶ phrenetici ¶ melancholici in multis hallucinantur, & mente imbecilles, ut Aiax iratus in Graecos furens gregem porcorum necauit putans eos esse Graecos, & Agamemnonem & Ulysses, Sophoc. in Aia. in mastigopho. Homerus. Athamas & Agaue putabant animalia bruta esse liberos proprios, furore periti: ut Orestes sororem esse matrem. ¶ In ¶ fatuis & stultis pariter obseruandum est, iudicium illis deficere, & fere omnia ex arbitrio sibi iusta perfidare, ut solent imperiti, de quibus Terentius Adelp. act. 1. §. 1.

Homine imperito nunquam quicquam iniustus, Qui nisi quod ipse facit, nihil reum putat. Et fuerunt, ut sunt plures stolidi & fatui, qui malint in mentis errore & stultitia degere, quam respicere. ¶ Qualis ¶ ille, de quo meminit Aristoteles lib. de mirabil. in Abydo Asiae, qui ad Amphitheatrum iens exultabat. & manus percutiebat latibundus, ac si ludus illi placuisset. cum tamen ibi nemo luderet: quive postea respiciens irabatur le nunquam incundiorem fuisse, quam cum mente captus fuisset. ¶ Huic ¶ similis fuit quidam Thrasila mente captus, qui uere putabat, ut auctor Athenaeus, omnes naues appellentes portum Pyreum suas esse, easque numerabat, & iubebat nauis abire, & gaudebat illis redeuntibus: & is etiam, dum sanus factus est, iurauit medico melius tunc fuisse sibi & incundum, cum mente captus erat. Meminit Horatius lib. 1. epistol. ep. 2. cuiusdam hominis apud Argos existentis eiusdem morbi, his uerbis.

— Fuit haud ignobilis Argis,
Qui se credebat miros audire tragedos
In uacuo laeuis sessor planisq; theatris:
Cetera qui uise seruaret munia recto
Mora, bonus sane uicinus, amabilis hospis,

Comis in uxorem. posset qui ignoscere seruis, Et signo lesi non insani re legena: Posset qui rumpem. Et putem viare patientem. Hic ubi cognatorum opibus curisq. refectus, Expulsi balieboro morbum bilemque meraco, Et redit ad sese: pol me occidisti amici. Non seruastis, aut: cui sic extorta volupras, Et demus per vim mentis gratissimus error.

22 ¶ Proinde ¶ lege 12. tab. iubetur furiosos, eorumque pecuniam esse in agnatorum tutela seu curatione, donec sanitatem receperint, Vlpian. in tit. 12. Et in l. 1. de curat. fur. in P. §. furiosi, de curat. C. de 3. Tit. C. Completa videlicet legitima ætate pupillari. l. 1. C. de

23 curat. furio. ¶ Huius ¶ consilio & opera curatoris, tuendum non solum patrimonium, sed & corpus & salus furiosi. Caius, in l. consilio. 7. de curat. furio. Et alius per f. da. in P. exemplo tutoris, qui non tantum rebus pupilli, sed etiam moribus præponitur. Paul. l. cum plures. 13. §. cum tutor de administr. tuto. Interest enim reipub. ne quis re sua male utatur. Quod & furiosis curatorum quoque cum miseria dandum esse suavit. Valer. Max. lib. 8. ca. 6. Et ita in mente captis nominatim Iustinian. sancit. §. sed & mente captis, de curat. Et Caius in fatuis. l. 2. de postul. lib. 3. P. titul. 1. ¶ Nam

24 ¶ & istis exemplo pupillorum substitutiones sunt pupillares, id eod. dicta exempla. l. humanitatis in n. 9. de imp. Et alius substit. lib. 6. C. tit. 2. 6. l. cum furiosus, 7. de curat. furio. l. ex facto, de vulg. in P. Et oratione Severi Cæsar. constitutiones, que verabant distrahi sine decreto res minorum, ad res quoque furiosorum productæ sunt. l. 2. de curat. furio. C. l. fina. eod. tit. in P. Quod si furiosus habenti intermissionem morbi, curator datus sit, perpetua erit cura eius, etsi intercepta & interpolata sit administratio. l. cum alius. 6. C. eod. Octavianus Cæsar rectorem solitus erat apponere, ætate parvis, aut mente lapsis, donec adolecerent vel respicerent. Sueton. in Augusto, c. 48. ¶ Et ¶ quia causa istius curæ est furor, obseruare prætorum, inquit Vlpianus, in l. obseruare, 6. de curat. furio. vel prod. d. and. oportebit, ne cui temere citra causæ

26 cognitionem, plenissimum curatorem det. ¶ Quoniam ¶ plerique vel furor, vel dementia fingunt, quo magis curatore accepto onera detrectent. Cuius rei sunt propemodum infinita apud bonos auctores exempla relata: veluti de Vlysse fertur, qui cum omnium haberetur sapientissimus, tamen in animam simulauit, ne ad bellum proficere tur, cuius tamen astum Palamedes detexit, obiciendo aranti Telemachum filium, quem ne læderet pater Vlysses aratum suspendit. Cic. 3. Officio. Sed longe callidius simulando præ se tulit insaniam Meton Astrologus, qui cū Græcorum copie in Siciliam nauigationem infestiterent, & ipse catalogo fuisset instructus, cum perspicue pericula futura cognouisset, simulata insania dimissus est, vt ait Elian. lib. 13. variar. hystor. Simulauit stultitiam Dauid coram Agide rege, ne ab illo male reciperetur, & supplicium vt de hoste sumeret. 1. Reg. cap. 21. Solon, ne vel tacendo reipubl. parum conuuleret, vel cõsulendo sibi noceret de repetenda Salamine, subitam dementia sibi simulauit, cuius prætextu, non dicturus modo prohibita, sed & facturus erat. Diog. Laert. in 1. in Solon. l. Plutarch. in eod. Satis enim omnes exploratum habet, quod furor commotionis tempore, iustum putat omne quod facit. can. illa. 11. q. 3. Iunius etiam dictus in l. 1. Brutus, quod comode stultitiam simulauerit; alioquin enim prudentissimus Sceleranter institutus, quod videret Tullio occiso, patrem quoque & fratrem suum a Tarquinio Superbo occisum, sibi que vereretur. Quod ei successit: etenim Tarquinus vere, non sicte stultum existimans, acceptis eius omnibus facultatibus, conuersari eum cum liberis suis pariebatur, non vt cognatum, sed vt ridiculis factis, verbisque oblectamento esset adolescentibus, quemadmodum solent veri fatui. Dionys. Halicar. in 4. Constat itaque debet primum de furore, postea eligendi curatores, qui lege 12. tabul. iis fatuis & furiosis agnati & gentiles primum dati sunt ex probationibus, de quibus agit Iason in l. furiosum, vers. verum quis furor, qui testam. fac. post. C. Deinceps alii quam gentiles & ab aliis legibus & per alios magistratus, quam lex 12. statueret.

27 ¶ Itaque datur curator & pater filio furioso si emancipatus, alioquin etiam sufficiens curator dicitur ex patria potestate. l. fin. C. de curat. furio. Item & prætor non dubitauit filium patri furioso curatorem dare, si tamen probus sit. l. 1. eod. in P. l. 1. §. fin. eod. l. is qui, de tuto. Et curat. dat. ab iis, & c. P. Et furiosæ matris curatio ad filiam quoque pertinet. Pietas enim parentibus, etsi inæquabilis est eorum potestas, æqualis debetur. l. furiosa matris, 4.

de curat. furio. in P. Ad matrem tamen furiosi filii vel filia non pertinet iure defensio, vel bonorū administratio. l. cū repudiante, 4. C. eo. Perere & patri curatore dari filius potest, si esse nolit. l. 3. eo. C. Sunt & fratres fratrum & sororum furiosorum curatores, qui ad furiosorum successione vocantur. l. ne lucrus, 5. eo. ¶ Dari ¶ & potest testamento patris filio furioso curator, exemplo testamentarii tutoris, qui non tenetur satisfare, paterno sufficiente: sed iurare omnia se ex fide gesturum, & ad vtilitatem furiosi, & ideo omnia inuentario concludere debere certum est. l. fin. §. sed cum antiquitas, & seq. eod. C. l. pen. eod. P. ¶ Dantur ¶ & a prælidibus prouinciarum, d. §. sed cum antiquitas. & pro consiliis, l. 3. de curat. furioso. in P. Et si pupillus est clara persona, a Senatu, Caius l. curator, 5. eod. l. fin. §. sed si quidem nobilis, C. eod. & a prætorum cum disquisitione personæ, d. §. sed si quidem. cum satisfatione, & iuramento, & inuentarii confectione rerum furiosi, l. consilio, §. eod. in P. l. fin. §. sed cum antiquitas, & §. 3. in inuentario, C. eod. deficientibus agnatis: vel ex arbitrio magistratus aliis hoc modo etiam cura furiosi & prodigi decernitur. Marc. Lab. agnato, 12. & Paul. l. sepe ad alium, 13. de cura. furio. in P. ¶ Virum ¶ tamen vxori mente 30 captæ curatorem dare non oportet. l. virum. 14. eod. in P. ¶ Facia ¶ est facultas cuique extraneo etiam curandi furiosorum personarum, idque inde lucrantur, vt si liberos furiosorum vel alios successuros cum attestacione missa moneant, vt eos curent, illique negligentibus in domum suam receperint, & necessaria procurauerint, sint eius successores legitimi. anten. liberi furiosi, C. de episcop. audiend. §. si quis de predictis parentibus, vt cum de appell. cogn. in anten. ¶ Dantur ¶ & mutis curatores. l. 1. §. a que, de minor. & honor. lib. 5. o. tit. 4. ¶ Finitur ¶ cura furiosorum, vbi omnino respuerint furiosi. l. fin. de curat. furio. P. l. cum alius, C. eodem.

¶ Sciens ¶ prudensque prætermisi in hac furoris questione, ea quæ de diuino furore quidam tradunt, & de quadruplici eius specie, pœtico myxteriali, vaticinio, amatorio affectu. de quibus Plato, in lo. & ibi Marfil. Fici & Plat. in Phædro. Nam illos furores ethnicos non possum alio nomine dicere, quam insanos, & qui si perseverent, ad gentiles relegari debeant. Nam qui ponunt furorem duplicem, alterum ab humanis moribus, alterum ex alienatione mentis diuina, quasi quis extra vitæ constitutionem consuetam rapitur, idem in Phædro, vel de Pulcro, recte diuidunt, si furorem diuinum pro diuina contemplatione accipiant, & impetu mentis, quæ se extra humana extollit. Sed gentiles illam diuinam exaltam, in putidos suos demones & effectus conuertentes, Apollinis, Dionysii, Musarum, & Veneris, parum sani mihi videntur, & egere curatoribus, vt pigeat de illorum nœniis hic inter se disputare.

¶ Cum ¶ curatore furiosi, non tutela, sed negotiorum gestorum actio est, quæ competit etiam dum negotia gerit. l. 4. §. fin. de iur. & rat. dis. in P.

De Curatore prodigi. Cap. 6.

Lib. 27. P. tit. 10.

- 1 Prodigii sermonibus sapientes, sed re ipsa furiosi.
- 2 Prodigium quis dicatur. Liberalis quis, eod.
- 3, 4 Prodigio interdici bonis primum & curator dari debet, & a quibus, & qui dantur.
- 4 Prodigium ante interdictionem bonorum valide contrahit & alienat postea minime, nec vltima voluntate quidem. Interdictionis bonorum formula.
- 5 Interdici bonis meretrici. & luxuriose viuenti potest. & 6.
- 6 Tutor datus Senatori luxuriose viuenti a Tyberio.
- 7 Prodigio filio habenti filios pater testamento recte curatorem dat.
- 8 Interdici bonis non potest negligenter res suas curanti, vt prodigo.
- 9 Sophocles studiis vacans negligebat res suas. nec tamen ideo viuperatus.
- 10 Prodigium quando potest renouare contractus ante interdictionem factos.
- 11 Cura prodigi finitur sanis moribus.

AFFINIS ¶ tractacioni furiosorum, est cura prodigiorum: 1 Nam prodigi parum mentis suæ compotes sunt, & specie quidem & verbis sapientes, agentes re ipsa furiosi. Ita enim Pius, vt ait Vlpianus, in l. his qui in ea causis, 12. §. 1. de tutor. & cura. dat.

